

Forældremyndighed - Italien

INDHOLDSFORTEGNELSE

- 1 Hvad indebærer begrebet "forældremyndighed" i praksis? Hvilke rettigheder og pligter har indehaveren af forældremyndigheden?
- 2 Hvem har normalt forældremyndigheden over et barn?
- 3 Kan der udpeges en anden person i stedet for forældrene, hvis disse ikke kan eller ikke ønsker at udøve forældremyndigheden over deres børn?
- 4 Hvordan reguleres spørgsmålet om forældremyndigheden, hvis forældrene bliver skilt, eller deres forhold opløses?
- 5 Hvilke formaliteter skal overholdes, for at en aftale mellem forældrene om forældremyndighed bliver juridisk bindende?
- 6 Hvilke alternative konfliktløsningsmuligheder findes der, hvis forældrene ikke kan nå til enighed om en aftale om forældremyndigheden?
- 7 Hvilke spørgsmål vedrørende barnet kan dommeren afgøre, hvis forældrene går til domstolene?
- 8 Hvis den ene af forældrene får tilkendt forældremyndigheden alene, betyder det så, at vedkommende kan træffe beslutninger om alle forhold omkring barnet uden først at rådføre sig med den anden part?
- 9 Hvad betyder det i praksis, hvis domstolen tillægger forældrene fælles forældremyndighed over et barn?
- 10 Til hvilken domstol eller anden myndighed skal jeg indgive anmodning om forældremyndighed? Hvilke formaliteter skal overholdes, og hvilke dokumenter skal jeg vedlægge min anmodning?
- 11 Hvilken procedure anvendes i disse tilfælde? Findes der en hasteprocedure?
- 12 Kan jeg få retshjælp?
- 13 Kan en afgørelse om forældremyndighed appelleres?
- 14 I visse tilfælde kan det være nødvendigt at gå til en domstol eller en anden myndighed for at få en retsafgørelse om forældremyndighed fuldbyrdet. Hvilken procedure anvendes i disse tilfælde?
- 15 Hvad skal jeg gøre for at få en afgørelse om forældremyndighed, der er truffet af en domstol i en anden medlemsstat, anerkendt og fuldbyrdet i denne medlemsstat?
- 16 Til hvilken domstol i denne medlemsstat skal jeg henvende mig for at gøre indsigelse mod en afgørelse om forældremyndighed, som er truffet af en domstol i en anden medlemsstat? Hvad er fremgangsmåden i disse tilfælde?
- 17 Hvilken lovgivning finder anvendelse i en sag om forældremyndighed, hvor barnet eller parterne ikke bor i denne medlemsstat eller er af forskellig nationalitet?

1 Hvad indebærer begrebet "forældremyndighed" i praksis? Hvilke rettigheder og pligter har indehaveren af forældremyndigheden?

I italiensk ret er udtrykket "forældremyndighed" blevet erstattet med begrebet "forældreansvar" i henhold til lov om reform af slægtskab (lov nr. 219/2012 og lovdekret nr. 154/2013, som trådte i kraft den 7. februar 2014).

Forældreansvar er pligten til at sørge for pasning, uddannelse, opdragelse og moralsk støtte af barnet under hensyntagen til dets evner, interesser og ønsker.

Barnet også har ret til at opretholde en fortsat og harmonisk kontakt til begge forældre, ret til omsorg, uddannelse og opdragelse og til at modtage moralsk støtte fra begge forældre og til at have fortsat kontakt til slægtninge i opstigende linje og til medlemmerne af begge grene af familien.

Barnet har også pligter: Såsom at respektere sine forældre og at bidrage til opretholdelse af familien, så længe barnet bor hjemme.

2 Hvem har normalt forældremyndigheden over et barn?

Hvis forældrene er gift, har de begge forældreansvaret. I så fald kan forældreansvaret udøves i fællesskab af begge forældre.

Hvis forældrene ikke er gift, går forældreansvaret til den forælder, der anerkender barnet. Hvis begge forældre anerkender deres barn, får de begge forældreansvaret og udøver det, som om de var gift. Hvis ugifte forældre ikke anerkender barnet samtidigt, kan den anden anerkendelse ikke ske uden samtykke fra den forælder, der allerede har anerkendt barnet.

Forældreansvaret udøves i fællesskab af forældrene under hensyntagen til barnets evner, interesser og ønsker. Forældrene fastslår i fællesskab barnets sædvanlige opholdssted.

3 Kan der udpeges en anden person i stedet for forældrene, hvis disse ikke kan eller ikke ønsker at udøve forældremyndigheden over deres børn?

Hvis barnet midlertidigt ikke har ordentlige familieforhold, overdrages det til en anden familie.

Hvis forældrene ikke er tilstrækkeligt i stand til at sikre barnets udvikling, f.eks. i tilfælde af ekstremt konfliktfyldte forhold, beslutter retten ofte, at ansvaret for barnet skal overdrages til de sociale myndigheder, der hvor familien har bopæl. Generelt indebærer dette en begrænsning i udøvelsen af forældreansvaret: Generelt er det de sociale myndigheder, der hvor familien har bopæl, der træffer beslutninger om barnets sundhed, uddannelse og opdragelse. I dette tilfælde fortsætter barnet med at bo hos begge forældre eller hos en af dem. I de mest alvorlige sager beslutter retten at fjerne barnet fra hjemmet.

Hvis en af forældrene forsømmer eller ikke opfylder sine forpligtelser eller misbruger sin forældremyndighed, og hvis dette forårsager alvorlig skade på barnet, kan retten beslutte at fratage denne forælder sit forældreansvar.

Hvis begge forældre dør, får frataget forældreansvaret, eller hvis de af andre årsager ikke kan udøve forældreansvaret, udpeges der en værge. Værgen tager sig af barnet, repræsenterer det i alle dets civile forhold og forvalter dets ejendom.

Civillovbogen giver også retten mulighed for at udpege en særlig værge, hvis begge forældre (eller den forælder, der har det fulde forældreansvar) under hensyn til barnets tarv ikke kan eller ikke ønsker at udføre en eller flere handlinger, der rækker ud over de almindelige administrative aktiviteter. Værgen, som i dette tilfælde kaldes for "særlig værge", er bemyndiget til at udføre disse specifikke handlinger.

4 Hvordan reguleres spørgsmålet om forældremyndigheden, hvis forældrene bliver skilt, eller deres forhold opløses?

Separation eller opløsning, ophør af de civile retlige virkninger, annullering eller ugyldiggørelse af ægteskabet er ikke ensbetydende med, at forældrenes forældreansvar ophører.

Den metode, der normalt vælges i sådanne tilfælde, er at forældremyndigheden udøves i fællesskab, fordi det giver begge forældre et fælles ansvar.

De vigtigste beslutninger for barnet, som vedrører dets opdragelse, uddannelse, helbred og valg af sædvanligt opholdssted, træffes i fællesskab af forældrene under hensyntagen til barnets evner, interesser og ønsker, hvorimod forældrene i hverdagen kan udøve forældreansvaret særskilt (artikel 337b i civillovbogen).

Delt forældremyndighed indebærer ikke nødvendigvis, at barnet skal fordele sin tid lige mellem begge forældre. I princippet udpeges indehaveren af forældremyndigheden i separations- eller skilsmisdommen, dvs. den forælder, hos hvem barnet bor permanent. Derefter fastlægges en tidsplan for, hvornår barnet skal være hos den forælder, som ikke er indehaver af forældremyndigheden, samt de relevante bestemmelser herfor. Barnets ophold hos hver forælder kan være af samme varighed, hvis forældrenes bopæl ligger tæt på hinanden, og hvis deres livsstil er ens, forudsat at en sådan regel ikke forvolder skade på barnets sociale liv og liv i skolen.

Hvis den delte forældremyndighed ikke opfylder barnets behov, kan retten ved en begrundet afgørelse tildele eneforældremyndighed (artikel 337c i civillovbogen).

De mest almindelige grunde til at vælge eneforældremyndighed er: 1. En af forældrene er en trussel mod barnets fysiske og psykiske integritet (voldelig forælder, forælderen har alvorlige straffedomme bag sig, forælderen er stofmisbruger eller alkoholiker). 2. Forælderen er ikke i stand til at sikre barnets psykiske og materielle trivsel eller har aldrig vist den ringeste interesse for

barnet. 3. Forælderen taler dårligt om den anden forælder over for barnet. 4. I tilfælde af alvorlige konflikter mellem forældrene, som forstyrrer barnets trivsel og fysiske og psykiske udvikling.

Ved eneforældremyndighed udøves forældreansvaret udelukkende af den forælder, som har fået den tildelt, men de vigtigste beslutninger vedrørende barnet skal dog træffes af begge forældre, medmindre andet bestemmes på grund af særlig alvorlige omstændigheder, f.eks. voldelig adfærd eller misbrug (artikel 337c i civillovbogen).

Den forælder, der ikke har forældreansvaret, har ret og pligt til at holde opsyn med barnets opdragelse, uddannelse og levevilkår (artikel 316, sidste stykke).

5 Hvilke formaliteter skal overholdes, for at en aftale mellem forældrene om forældremyndighed bliver juridisk bindende?

Aftalen om de nærmere vilkår for udøvelse af forældreansvaret mellem forældrene efter separation skal indgives til den stedligt kompetente appelret, som kontrollerer, om aftalen sikrer barnets rettigheder og velfærd og, i bekræftende fald, godkender den.

Hvis gifte forældre til et mindreårigt barn ønsker at blive separeret eller skilt, og hvis de har indgået en aftale om forældremyndighed og forældreansvar, har de to muligheder:

a) De kan indgive en fælles ansøgning til retten med henblik på at opnå godkendelse af aftalen.

b) De kan lade sig bistå af en eller flere advokater (artikel 6 i lovdekret nr. [132/2014](#)): Der er tale om en aftale, hvorved parterne beslutter at samarbejde loyalt og i god tro for i mindelighed at løse enhver tvist vedrørende deres separation og forældremyndighed over barnet.

Hvis der er tale om et mindreårigt barn (eller et myndigt barn, der ikke er i stand til at klare sig selv, eller som er alvorligt handicappet eller økonomisk afhængigt), skal den aftale, der er indgået efter en bistået forhandling, indleveres senest ti dage senere til den offentlige anklager ved den kompetente domstol, som godkender den, hvis den mener, at aftalen opfylder barnets tarv. Hvis domstolen derimod ikke mener, at aftalen opfylder barnets tarv, sender den offentlige anklager aftalen videre til rettens formand inden for fem dage, som så fastsætter en dato senest 30 dage herefter, hvor parterne skal møde for retten, som træffer afgørelse med det samme.

Efter godkendelse har aftalen karakter af retlige bestemmelser om separation og skilsmisse.

Hvis parret ikke er gift, er kun den første løsning mulig (dvs. at aftalen skal godkendes af retten).

6 Hvilke alternative konfliktløsningsmuligheder findes der, hvis forældrene ikke kan nå til enighed om en aftale om forældremyndigheden?

Forældrene kan kontakte en familiemægler med henblik på at løse problemer i forhold til udøvelse af forældreansvaret. Mægling er ikke beregnet til at skabe forsoning mellem forældrene, men til at sikre en gensidig aftale for så vidt angår vilkårene for udøvelse af forældreansvaret, samtidig med at enhver form for konflikt undgås eller begrænses. Enhver fælles løsning, der opnås gennem mægling, skal under alle omstændigheder indgives til retten, som vil undersøge, om barnets tarv opfyldes.

I tilfælde af fortsat uenighed skal tvisten løses ved den ret, der er kompetent med hensyn til skilsmisse, separation og forældremyndighed.

7 Hvilke spørgsmål vedrørende barnet kan dommeren afgøre, hvis forældrene går til domstolene?

Der skelnes mellem to situationer.

a) Forældrene kan henvende sig til retten i tilfælde af uenighed om spørgsmål af særlig betydning. I sådanne tilfælde foreslår retten først og fremmest de mest hensigtsmæssige løsninger af hensyn til barnets tarv og familiens enhed. Hvis konflikten fortsætter, giver retten den pågældende forælder, som den anser for bedst egnet til at varetage barnets tarv, ret til at træffe en afgørelse i sagen.

b) Forældrene kontakter retten for at anmode den om at træffe en afgørelse om forældremyndigheden og om barnets bopælssted (almindeligvis i tilfælde af separation). I dette tilfælde træffer retten afgørelse om:

- Forældremyndigheden over barnet, normalt ved at vælge løsningen med fælles forældremyndighed mellem de to forældre.
- I hvilke perioder barnet skal bo sammen med hver forælder og betingelserne herfor.
- Børnebidragets størrelse og i almindelighed hver forælders bidrag til udgifter til pasning, uddannelse og opdragelse af barnet.

Da beslutninger af stor betydning i tilfælde af forældrenes separation eller skilsmisse skal træffes ved fælles aftale mellem forældrene, kan disse, hvis de er uenige om visse spørgsmål henvende sig til retten som beskrevet under a).

8 Hvis den ene af forældrene får tilkendt forældremyndigheden alene, betyder det så, at vedkommende kan træffe beslutninger om alle forhold omkring barnet uden først at rådføre sig med den anden part?

Den forælder, der er blevet tilkendt eneforældremyndigheden over barnet, har hele forældreansvaret, medmindre retten træffer en anden afgørelse. Retten kan bl.a. træffe særlige administrative afgørelser.

Men selv i de tilfælde, hvor forældremyndigheden udelukkende tilkendes den ene af forældrene, skal beslutninger af stor betydning for barnets tarv (vedrørende barnets opdragelse, uddannelse, helbred) træffes af begge forældre, medmindre andet er fastsat i en afgørelse om forældremyndighed.

Generelt fastslår retten, at samtykke fra den forælder, der ikke er tilkendt forældremyndigheden, ikke er nødvendig, når denne er fraværende, ligeglad, ikke kan findes eller har opført sig voldeligt eller urimeligt.

Den forælder, der ikke har forældremyndigheden over barnet, har ret og pligt til at holde opsyn med dets opdragelse, uddannelse og levevilkår, og kan indbringe sagen for retten, hvis han eller hun mener, at der er blevet truffet beslutninger, der er til skade for barnets tarv.

9 Hvad betyder det i praksis, hvis domstolen tillægger forældrene fælles forældremyndighed over et barn?

Ved fælles forældremyndighed udøves forældreansvaret af begge forældre, som skal blive enige om, hvilken retning barnets liv skal tage, og i fællesskab skal træffe beslutninger af stor betydning for barnets opdragelse, uddannelse, helbred og valg af sædvanligt opholdssted. Generelt træffer forældrene separat beslutninger vedrørende barnets dagligdag i de respektive perioder, hvor barnet opholder sig hos den ene eller den anden forælder.

10 Til hvilken domstol eller anden myndighed skal jeg indgive anmodning om forældremyndighed? Hvilke formaliteter skal overholdes, og hvilke dokumenter skal jeg vedlægge min anmodning?

Byretten ("Tribunale ordinario") har kompetence til at behandle alle procedurer vedrørende forældremyndighed og tilknyttede spørgsmål om forældreansvar.

Enhver tvist, der vedrører fratagelse af forældreansvaret, begrænsning af forældreansvaret, genoprettelse af forældreansvaret, og som ikke drejer sig om spørgsmål vedrørende forældremyndigheden over barnet, henhører under ungdomsdomstolen ("Tribunale per i minorenni").

11 Hvilken procedure anvendes i disse tilfælde? Findes der en hasteprocedure?

Hvis spørgsmålet vedrører forældremyndigheden og forældreansvaret for et barn fra et ægteskab i sager om separation eller skilsmisse, foregår proceduren som beskrevet i afsnittet [Skilsmisse](#).

Foranstaltninger vedrørende forældremyndighed og udøvelse af forældreansvar for et barn uden for ægteskab træffes ved et lukket retsmøde, på grundlag af en kortfattet rapport, efter at den offentlige anklager og forældrene er blevet hørt. I hastetilfælde kan retten, eventuelt på eget initiativ, træffe midlertidige foranstaltninger under hensyn til barnets tarv.

I begge tilfælde kan retten træffe midlertidige hasteforanstaltninger for at beskytte barnet. Proceduren er forskellig afhængigt af, om det er et barn, der er født af ugifte eller gifte forældre, men byretten er kompetent i begge tilfælde.

Som i alle sager, der vedrører barnet, høres barnet af en dommer, hvis barnet er fyldt 12 år eller under alle omstændigheder, når det er i stand til at udforme sine egne synspunkter.

12 Kan jeg få retshjælp?

Det er muligt at få sagsomkostningerne i forbindelse separation, skilsmisse, forældremyndighed, begrænsning eller fratagelse af forældremyndighed dækket af staten.

13 Kan en afgørelse om forældremyndighed appelleres?

Det er muligt at iværksætte en appel til appelretten (en højere instans) til prøvelse af afgørelser i sager vedrørende forældreansvar.

14 I visse tilfælde kan det være nødvendigt at gå til en domstol eller en anden myndighed for at få en retsafgørelse om forældremyndighed fuldbyrdet. Hvilken procedure anvendes i disse tilfælde?

Enhver afgørelse truffet af en domstol i sager om forældreansvar udgør et tvangsfuldbyrdsgrundlag.

15 Hvad skal jeg gøre for at få en afgørelse om forældremyndighed, der er truffet af en domstol i en anden medlemsstat, anerkendt og fuldbyrdet i denne medlemsstat?

En afgørelse om forældreansvar truffet af en domstol i et andet EU-land anerkendes automatisk. Enhver interesseret part kan også få fastslået, om afgørelsen skal eller ikke skal anerkendes i medfør af forordning (EF) nr. 2201/2003 af 27. november 2003.

For at få fuldbyrdet afgørelsen skal den interesserede part indsende en begæring om fuldbyrdelse til den stedligt kompetente appelret. Når retsafgørelsen er erklæret eksigibel, kan den fuldbyrdes på samme vilkår som dem, der finder anvendelse på afgørelsen i den anden medlemsstat.

16 Til hvilken domstol i denne medlemsstat skal jeg henvende mig for at gøre indsigelse mod en afgørelse om forældremyndighed, som er truffet af en domstol i en anden medlemsstat? Hvad er fremgangsmåden i disse tilfælde?

Den kompetente retsinstant er den stedligt kompetente appelret (med henvisning til det sted, hvor afgørelsen skal fuldbyrdes i henhold til de nationale kompetenceregler). Sagen skal gennemføres i overensstemmelse med formkravene for civile sager og fører til en retskonstaterende dom, som kan indbringes for kassationsdomstolen.

17 Hvilken lovgivning finder anvendelse i en sag om forældremyndighed, hvor barnet eller parterne ikke bor i denne medlemsstat eller er af forskellig nationalitet?

Italien har ratificeret Haagerkonventionen af 1996, og bestemmelserne i denne konvention er gældende. Derfor er det den loven i det land, hvor barnet har sit sædvanlige opholdssted, der gælder i sager om tildeling og fratagelse af forældreansvaret, udøvelse af forældreansvaret, tilbagekaldelse eller begrænsning af forældreansvaret.

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJN-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Sidste opdatering: 10/09/2019